

کتابخانه
مجلس شورای ملی

بسم الله الرحمن الرحیم

بعد الحمد والصلوة در عهد فرخنده و زمان
دولت پاینده اعلیحضرت قدر قدرت
قوی شوکت شاهنشاه جمجاه دین پناه ظل الله
الممدود فی الارضین غیاث الاسلام والمسلمین
السلطان الاعظم والخاقان الافخم ناصر الدین شاه

غازی ابد الله عیشه واید چشمه از نتایج رای صوابت

پیرای جناب جلالتمآب قوام الدوله والاقبال

نظام للعظمه والاجلال اعتماد الدوله العلیه

الوزیر الافخم میرزا آقاخان صدر اعظم دام اقباله

تصرفاتی که در آداب و قواعد این رساله شده

و باید بدون زیاده و نقیصه با لحاقات و اضافات

مقرره آن عمل شود در ضمن پنجفقره بیان میشود

فقره اولی در این عهد همیون مقرر است که نشان

جواهر موقوف باشد عموم نشانهای دولت علیه

تراکیب و اشکالی که برای هر درجه معینست از نقره

صیاغت شده و محل تعبیه جواهر را در پره ها
و کلاویهای نشان باندازه ترکیب سنگ
در روی نشان از همان نقره بتراشند و صیاغت
نمایند چراکه مقصود اصلی از دادن نشان حصول امتیاز
و افتخار صاحب نشانست نه منتفع بودن او و الا
هیچ لزومی نداشت که بخشش و صلات مردم
در ضمن جواهر و اشکال مخصوصه باشد بلکه بهمان
معادل قیمت نشان هم میتوانستند اکتفا نمود پس
درینصورت ضرورتی مقتضی نیست که دولت
متحمل اخراجات گزافی شود و مقرون مصلحت و حکمتی

نبوده مدخلیت بمقصود اصلی نداشته باشد اما نشان
مثال همیون ازاین قاعده مستثنی میشود
بجهة احترام صورت مبارک پادشاهی که بنباید
بدون جواهر باشد فقره ثانیه چون مناصب و
القاب و درجات چند در زمان این دولت ابد
پیوند زیاد شد لهذا بر درجات نشان و حمایلات
هم بالتبع لزوما افزوده شد شخص دویم دولت علیه
که تالی جناب صدر اعظم است باعطای نشان
مثال همیون با حمایل مخصوص آن که در فقره
اقسام حمایلات معینست امتیاز خواهد یافت و اگر

بلقم امیر اکبر
3

خدمت بزرگ وخطیری هم برای دولت
علیه تقدیم نماید که مستحق نشان باشد شبیه درجهٔ
سیم نشان نویان اعظم برای او داده خواهد شد
بیک تفاوت که نشان امیرنویانی شکل تاج
دارد ولی و بانتیجه است که باسم نشان امیرنویانی
نامیده نمیشود بلکه شبیه آن گفته میشود و سرداری
کل دولت علیه هم نشان تمثال همیون و حمایل
مخصوص درجه سرداری کل را که باز در تعداد
اقسام حمایلات معینست خواهد داشت در صورتی
هم که مصدر خدمتی بزرگ مثل فتح مملکتی و شکست

قشون انبوهی بوده و مستحق نشان شود همان نشان
که برای شخص دویم تعیین شد بلا تفاوت برای او نیز
داده خواهد شد وصفت نشان مزبور از اینقرار است

نشان شخص دویم و سردار کل عساکر منصوره شیر بزرگ
در شبیه درجه سیم نشان نوئینان اعظم است

فقره ثالثه چون در عهد دولت پیش منصب و لقب
میرپنجگی مقرر نبود نشان مخصوص هم نداشت
درین عهد همیون که این منصب برقرار شد نشان

هم باین شکل و ترکیب برای صاحب این درجه مقرر
گردید و اقسام سه گانه این نشان بقرار ذیل است

نشان درجه اول میرپنجگی

نشان درجه دوم میرپنجگی

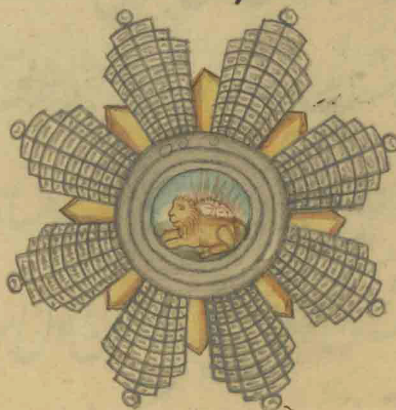

نشان درجه سیم میرپنجگی

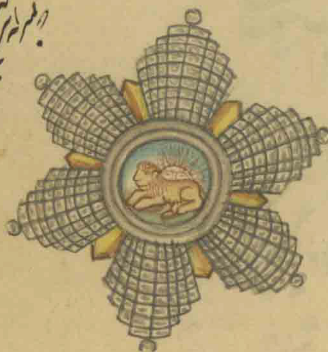
نشان درجه اول خارجه درمنزله
نشان میرپنجگی است

نشان درجه سیم خارجه

در منزله امیر تومانی

3

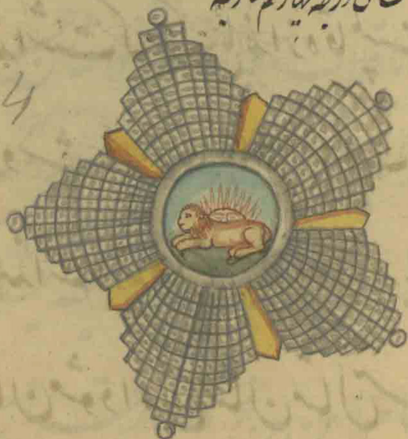
و نشان سبک شیر و خورشید قدیم دولت
حسب الامر اولیای دولت علیه منقسم به پنج درجه
میشود نشان اول ترکیبی است که بعد کشیده میشود
هشت پرّه دارد جای آن در طرف چپ سینه است
و حمایل دارد حمایل آنهم سبز بسیار سیر است
نشان دویم ترکیب نشان اول است اما یک پره
کمتر از درجه اول است که هفت پره خواهد داشت
و میان فاصله پرّه ها و در سر پرّه ها ستاره خواهد
داشت و جای آن در طرف راست سینه است
بدون حمایل نشان درجه سیم ترکیبی است که بعد

که بعد کشیده میشود و شش پره دارد جای آن
گردن است که با بند سبز بسیار سیر آویخته میشود
نشان چهارم بهمان ترکیب است و پنج پره
دارد جای آن طرف چپ سینه است که
بی بند و با قلاب بسینه زده میشود نشان پنجم نیز
بهمان ترکیب است و چهار پره دارد که با بند
سبز در سینه طرف چپ آویخته میشود و
اقسام این پنج گانه از قراریست
که در این دو صفحه بعد کشیده میشود و
حسب الامر اولیای دولت علیه باین نحو مقرر گردید

فقره رابعه چون سابق براین درجه نشانهائی
که برای تبعه دول خارجه در اینه دولت علیه مقرر بود
انحصار بچهار درجه داشت که اشکال هریک
کشیده شده است و این چهار درجه کفایت
آنرا نداشت که بهرکس باندازه قابلیت داده
شود و شان نشانهای دولت علیه محفوظ
ماند لهذا سه درجه دیگر افزوده شد باین ترتیب
که بیان میشود اول نشان تمثال همیون
با حمایل مخصوص آن که در فصل حمایلات ذکر
میشود برای اشخاص بسیار محترم و جلیل القدر

وایلچیان بزرگ وسفرای کبار دول معینست
واین نشان در دولت علیه بسیار عظیم القدر
ورفیع المرتبه است وبانچه این پایه عزت
واختصاص با وداده میشود ونقشه این نشان ازاینقرارست

نشان درجه چهارم خارجه

دویم نشان مرتبه اول ازخارجه که بمنزله
نشان میرپنجکیست سیم نشان مرتبه دویم ازخارجه

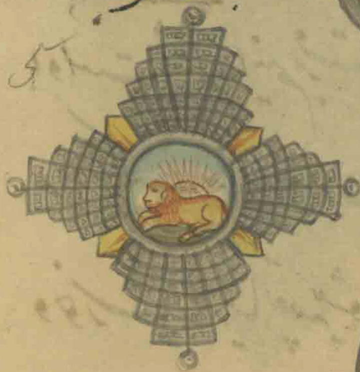
که بمنزله نشان سرتیپی است چهارم نشان
مرتبه سیم از خارجه که بمنزله نشان سرهنگیست
پنجم که تازه برقرار شد این نشانیست ترکیب سیم
خارجه الا انکه یک پره این از نشان سیم
خارجه کمتر است و این بمنزله نشان یاوری
اولست ششم که انیهم برقراری تازه شد نشانیست
مدور ترکیب مدال بدون پره که وسط آن شیر
و خورشید از مینا تعبیه میشود و این بمنزله نشان
یاوری دویم است هفتم مدال صرف بدون
شیر و خورشید مینا اما شیر و خورشید نقش مینا

مرتبه چهارم از خارجه

مرتبه پنجم از خارجه

در روی همان مدال از خود فلز نموده میشود که بهم
بمنزله نشان سلطانیت وصفت این سه درجه
نشان مزبور ازانقرار است

فقره خامسه درصفت حمایلاتست اول
آبی روشن که مخصوص وجود اعلیحضرت
اقدس همایون شاهنشاهیست دویم سبز
خالص که برای درجه نویان اعظم و صدارت
عظمی است سیم وسط سبز واطراف حاشیه
باریک از آبی سیر است که برای شخص دویم
با تمثال همیون داده میشود چهارم آبی سیر
که بایلچیان کبیر وسفرای بزرگ با تمثال
همایون داده میشود پنجم آبی سیرتر که با نشان
درجه اول خارجه برای وزرای مختار

ونظایر آنها داده میشود ششم وسط آبی سیر
واطراف سبز که بجهة سردار کل معنیست
هفتم وسط قرمز واطراف سبز که برای امرا
تومان مقرر است هشتم وسط قرمز واطراف
سفید که برای میران پنجه مرحمت میشود
نهم قرمز خالص برای نشان اول
سرتیپی دهم سفید خالص برای نشان
اول سرهنگی اقسام حمایلات همین ده
قسم است ونقشه هریک در این صفحه بعد
کشیده میشود تمام شد بتاریخ غره شهر محرم الحرام ۱۲۷۴

مرکار

علیحضرت
اهنشاهی
١

نوّاب اعظم
صدارت عظمی
٢

شخص دوم
٣

ایلچیان کبیر
دفترای بزرگ
۴

سردار کل
۶

وزرای مختار ایلچی جنرال قونسولها
۵

امرای تومان
٧

میرپنجه
٨

سرتیپان
٩

سرهنگان
١٠